

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 27; REGON 179502736
5 2530
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

Założenie koperty - teści 1993r
odnowienie teści: 4. Dziej. 2012r.

PKK, 2 WZ Okr. Kraków
Okr. Śląski: AK
(od II 1943r)

STEFANIUK Aleksandra
ps. „Oleńka”

328/USK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 328/WSK
STEFANIUK Aleksandra
ps. „Oleńka”

I/1. Relacja ✓ K. 1. s. 1-2

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora ✓ K. 1. s. 1

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ K. 2. s. 3

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja ✓ K. 2, s. 2

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie —

I/1 Relacja

Relacja Aleksandry Stefaniuk ps. "Oleńka", uczestniczka
w Rudni Oporu 1939-1945 - 242 Okr. Śląsk. Oprowadza
kpt. Delektę Teresa Szef Oddz. IV K Sztabu Okr. Śląskiego AK
rłps. oryg. K-1. s. 1-2

Relacja uczestniczenia w Ruchu Oporu 1939-1945 r.

Aleksandra Stefaniuk ps. „Oleńka” córka Jany i Heleny
z d. Jarosińska, urodz. 8^{ty} 1909 r. w Białymstoku.

Z zawodu nauczycielka, pracowała w szkole w 1931 r.
później na emeryturze nauczyciel. 1972 r.

Obecny adres zamieszkania, Kraków ul. ...

W latach 1938/39 prowadziłam kółko OOP, w tym czasie
prowadziłam przeszkolenie PWH w Jarosynie, ukonytowałam
wstępny instruktorzki, uczestnik było około 800 osób.

Ze mną była na przeszkoleniu kol. Antonina Gronkowska, zmarła
1942 r. na tyfus w okolicy Krosna, była nam rodzicem z uboru w Jaros.

Z okazji wybuchu wojny byłam w Chmielniku-Kielickim
z moją siostrą Hieronimą.

Jako PWH. chciałam pomóc wojsku polskiemu dostać
do Huronówk.

Od jesieni 1939 r. na terenie Krakowa pracowałam
ZHK. Okręgu Kraków mające łączność z kol. Majerkowiczka
i ps. Kuchwiadkiem, byłam zaprzysiężona przed ps. Kuch-
wiadkiem w obecności kol. Majerkowiczki.

W moim mieszkaniu była skrytka ZHK Kraków,
Po aresztowaniu ps. Kuchwiadka z końcem 1941 r. nawi-
szono kontakty ze mną na parę tygodni.

Wstępnie został nawiązany kontakt z delegatem
śląskim. Od lutego 1943 r. byłam wyznaczona do dyspozycy-
ji Okręgu Śl. ATK. „Poczekalnia” którą organizowała
Jena Delekt ps. Janka wprowadzona przez kol.
Hitwicką Augustynę.

ps. Janka kierowała konspiracyjnym Okręgiem Śląskiego ATK
i niemal codziennie była w moim domu.

Przychochili: ppt. Paweł Mazowski ps. Maciej, komendant Okręgu
Śl. A K, ppt Zygmunt Janke ps. Halter, mjr Antoni
Siemiginowski ps. Hektor, inż Winkler ps. Joachim, ps. Raab,
p. Maria Hitek, Wofia Stawik ps. Marysia, Antoni
Stawik ps. Roman, kap. Elibite Mawarka ps. I O
z komórki Łączności z Magrawicą, ps. Erika, cały personel
wsob przyjmowatam na kartem.

W pracy konspiracyjnej współpracowatam z moją
siostrą Heroniką ps. Hemia, kapryziona przez Teresę Delektę.
Teresa Delektę ps. Janke w 1944 r. przenie do Oddziału
Bartyrańskich, po niej funkcję objęła sfera Oddziału V K
Sztabu Okręgu Śl. A K Maria Stawik ps. Marysia.

Oswojowanie świadka Teresy Delektę ps. Janke¹¹
Katowice - Ligota Kilonogorska 36/3 m. lig. I B o l d i D 29 1944.
„ Mnana mi nie ob. Aleksandra Stefaniuk pracowatam
w Łączności L H L i A K Sztabu Okręgu Śląskiego A K od
grudnia 1939 r. - 15 stycznia 1945 r. L H L i A K.
Sztabu Okręgu Śląskiego A K.

Mieszkanie jej służyło jako skrytka dla odbioru
i przerzutów poczty i pieniędzy z K- dy Główny A K.
Mieszkanie jej służyło jako kwatery dla przejeżdżających
pracowników Sztabu Okręgu Śląskiego A K.

W Powstaniu Warszawskim wielu uczestników K- dy
Główny A K korzystało z tego punktu.

Osobiscie jako Szef Oddziału V K Sztabu Okręgu Śląskiego
w czasie mego pobytu w Krakowie niemal codziennie
kontaktowatam się z Kurjerami służby Łączności.

kpt. Delektę Teresa
Szef Oddziału V K Sztabu Okręgu Śl. A K

I/2 Dokumenty sensu stricto

Oświadczenie świadka mjr. Antoniego Sieminińskiego
ps. "Wiktor", dotyczy konspiracyjnej służby wojskowej Aleksandry Stefanek
skłps. org. k. i. s. 1

Oświadczenie Świduka - Siuiginowski Antoni
 ps. "Wiktor" Katowice - Plac Wolności 11 nr leg. - L BOWID 197 668.
 Aleksandra Stefanink ps. "Cienka" jest mi znana
 jako uczestniczka Ruchu Oporu - ~~Stabu~~ Sztabu Okręgu Śląskiego
 Armii Krajowej w formacjach L H L A K od grudnia 1939 r.
 - 15 stycznia 1945 r.

Pracowała w łączności konspiracyjnej sztabu wojskowej
 na szczeblu Sztabu Okręgu L H L A K
 Mieszkanie ob. Aleksandry Stefanink, mieszające się przy
 ul. Grodzkiej w Strakowie, było głównym punktem
 odbioru poczty i przyjmowanie kurierów z rozkazami,
 oraz broni i pieniędzy, przetrzymywanych z Komendy Głównej
 w H-wo dla Sztabu Okręgu Śląskiego i Oddziałów
 Partyzanckich. - Osobiscie jako Szef informacji,
 niejednokrotnie z mieszkanie ob. Aleksandry Stefanink
 odbierałem pocztę, dla resortu mojej pracy konspiracyjnej

Mjr Antoni Siuiginowski
 Oficer infor. Sztabu Okręgu Śl. A.K.

II Materiały uzupełniające relację

- Wspomnienie o Aleksandrze Stefaniuku ps. "Oleńka", oprac. podpis Teresa Deleluta 14 VII 1975r. Kraków, mps. oryg. k.1. s.1-2
- Krótka relacja dot. Aleksandra Stefaniuka ps. "Oleńka" według relacji Teresy Deleluty. Lbiony Elżbiety Zawackiej mps. oryg. k.1. s.3

II/7 90 82

ZNZ -AK

Relacja Teresy Delekty: ps. Janka
 Ze Stefaniuk Aleksandrą, ps. Oleńka nawiązałam kontakt przez Witwicką Augustynę zaprzyjaźnioną z b. k-dtką Rejonu Śl. PVK, Stanisławą Dobrowolską. Stefaniuk była zaangażowana w pracy konspiracyjnej Okr. krakowskiego. Na wskutek przerwania kontaktu z Krakowem zgodziła się współpracować z Okręgiem Śląskiem. Była nauczycielka szkolenia zawodowego otworzyła pracownię krawiecką. Przez pracownię przewijało się zawsze wielu klientów. Szyła dla Niemców i równocześnie dla Polaków. Od połowy lutego 1943 r. pracownia na Grodzkiej 39 stała się b. często używanym lokalem kontaktowym, dla bazy łączności Okr. Śl. "Poczekalni". Szef oddz. okr. Śl. AK Teresa Delekta "Janka" była niemal codziennie w tym punkcie. Spotykała się tam z ppłk. Zagórowskim ps. Maciej, k-tem Okr. Śl. AK. Po objęciu funkcji k-ty Okr. Śl. przez ppłk. Janke Zygmunta "Waltera" punkt ten stał się również częścią jego kwatery. W kwietniu lub maju 1944 r. przyszedł zaszyfrowany rozkaz, który ze względu na wyjazd Waltera na Śląsk musiał być zaraz rozszyfrowany. W załączeniu były hasła odnośnie powstania. Był również zajęty przy tym inż. Linkler ps. Joachim, znający szyfry. Przez całą noc na zmianę podawano mi cyfry. Po północy usłyszeliśmy ciężkie stępanie, dzwonek do drzwi. Weszła żandarmeria. Zdażyłam zebrać materiał, usiąść na nim. Na stole była herbata i ciastka. Okazało się, że zaistniała pomyłka. Piętro niżej było niezacienione okno. - W tym punkcie przechowywaliśmy również materiały w apteczce z podwójnym dnem. Przychodziła tam często "Marysia" Zofia Lach-Płanikowa, która organizowała łączność i przerzuty dla obw. Żywiec i oddz. partyzanckiego "Bojowice". Tam odbywały się spotkania k-ty Okr. Śl. Waltera ppłk. Zygmunta Janke z dowódcą oddz. Bojowice Antonim Płanikiem ps. Roman. Po przejściu Teresy Delekty do oddz. Part. koło Wolbromia "Marysia" - Lach-Płanikowa objęła funkcję kierowniczką "Poczekalni" i nadal często korzystała z mieszkania sióstr Stefaniuk. Po powstaniu warszawskim okresowo mieszkali tam powstańcy

Relacja Teresy Delekty 1943-44

ZWZ - AK

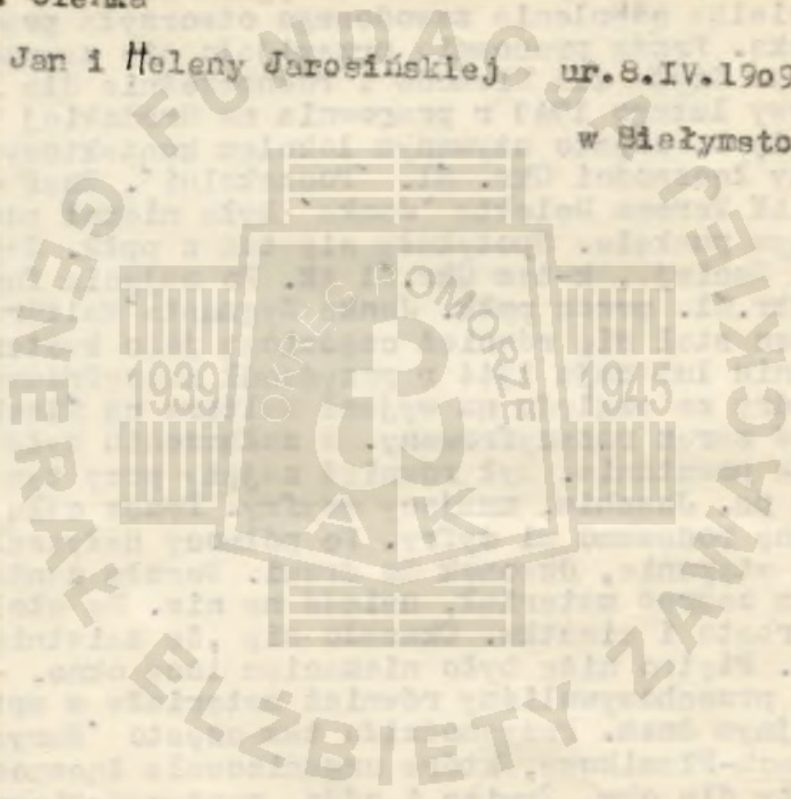
11/2 90 61

STEFANIUK Aleksandra

ps. Olenka

c. Jan i Heleny Jarosińskiej ur. 8.IV.1909 r

w Białymstoku

Wzrost 160 cm, cięży 50 kg, kolor włosów ciemny, kolor oczu ciemny, kolor skóry jasna.

Rel. 90 Sl.

0

PWK

II/3
Kraków

Stefaniuk Aleksandra ps. Olejnika

Ur. 8.IV.1909r. w Białym-Stoku, córka Jana i Heleny z d. Jarosińska
Nauczycielka od 1931r.

Instruktorka PWK od 1938r.

W czasie okupacji zamieszkała w Krakowie ul. Grodzka 39/41, gdzie
wraz z siostrą Weroniką prowadziła warsztat krawiecki.

Od jesieni 1939r. należała do SZP-ZWZ-AK, zaprzysiężona przez
"Niedźwiadka". Prowadziła skrzynkę kontaktową dla K.O. Kraków do
końca 1941r., kiedy na skutek wsypy została zawieszona w służbie.
po kilku tygodniach została przekazana do Legionu Śląskiego.

Od lutego 1943r. była skrzynką dla kontaktów T. Delekty, szafa O.V.
"K". K.O. Śląsk (Baza Śląska w Krakowie "Poczekalnia"). U niej noco-
wał również Komendant Okr. Śląskiego.

Obecnie po przejściu na emeryturę nauczycielską w 1972r., mieszka w
Krakowie ul.

Zbiory E. Zawackiej - relacja własna A.S., relacja T. Delekty.

IV Korespondencja

- List Zofii Stefańskiej do E. Zawackiej z datą 28 IV 1973r.
rups. org. K.1. s.1
- List Aleksandry i Edmoniki Stefańskiej do E. Zawackiej
Konekta, dn. 31 V 1975r. rups. org. K.1. s.2

Stefaniska P 76/73

28 IV 1973 N/1

Janowca Droga
Pani Doktor!

Za życzenia serdecznie dziękuję. Niestety sprawy pani nie mogłam załatwić, ponieważ moja koleżanka likwiduje mieszkanie po śmierci swego brata pnete list pisany do niej wrócił z notatką, wyjechata. Myślę że wkrótce czy później będzie w Warszawie i zajdzie do mnie z nowymi będą mogła załatwić pani sprawy.

Wydaje mi się że pani starałoby się w Warszawie jest wybitne i upoważnia każdą polkę zaiste wesołana sprawa zwrócić się do Uniwersytetu Gdańskiego z prośbą o udzielenie informacji wypłanej przez Uniwersytet Gdański do byłych peniarszek.

A o formie rozmowy i jej wyniku decyduwać będzie nikt inny tylko pani.

Za już się trochę uspokoiłam bo małam dla siebie pracę społeczną bez której żyć nie mogę. Pracuję społecznie z Domem Nauki i Kultury Wybitnego pracownika. Osobisty jest tu pan Dyrektor. Brat p. Kuzka która już nie może być. Pani Droga Pani Doktor serdecznie pozdrawiam. Dobra Stefaniska

Szanowna Pani

90 8/12

na polecenie Teresy Delikty przesyłam na
prose Pani relację z okresu okupacji hitler
owskiej, taką samą relację wyślę p. Marii
Hibek do Hawrawy.

30 lat minęło - Pani osiągnęła
swoją pracę wspomniany sukces naukowy.
- najserdeczniejsze gratulacje proszę
przyjąć w imię znajomości niezapartej.

Łączę najserdeczniejsze pozdrowienia
od siebie i mojej siostry

Z poważaniem
Aleksandra i Heronika Stefaniuk

Kraków dn. 31. V 75r.

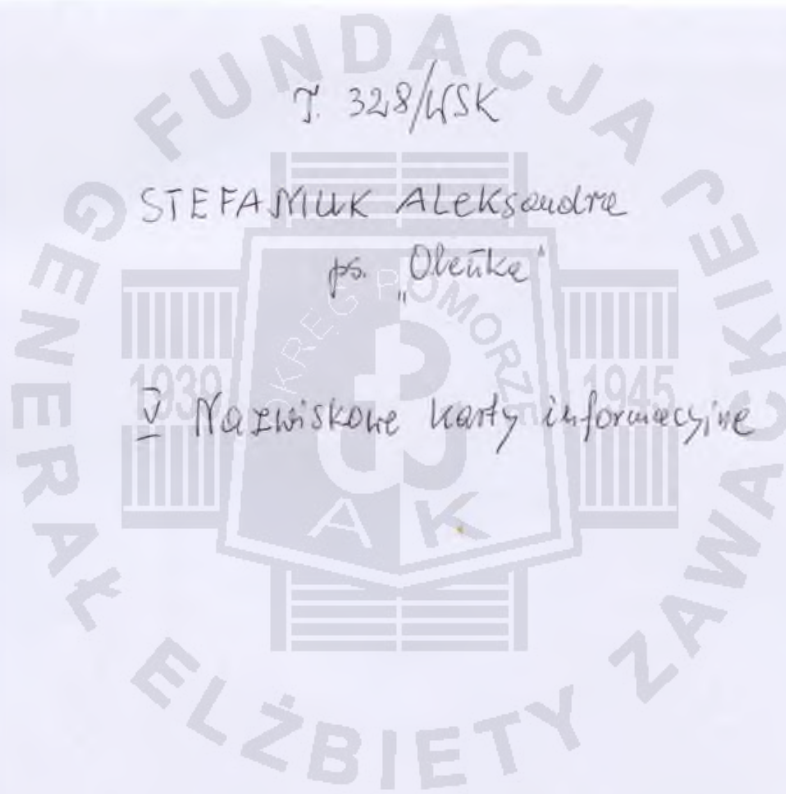
PK, ZUZ AK
Kreka

T. 328/WSK

STEFANIUK Aleksandra

ps. "Oleńka"

1930 1945
KREG PROMORZ
AK
Nazwiskowe karty informacyjne

Prakow

90 Si

PHX

Stefanin K ^{Aleksandra} Stefania ps. Kleika
nr 8 IV 1909 w Białymostku c. Janina i Heleny z d.
zawodniczka

wykonk

zawod. mianow. od 1931 r.

Prakow ul.

PHX kurs wot. inow. Gwerern 38

Paq Spat

Kamp IX 11X w Clinilnka Kied, szukajac dopisow
do Wojciecha Zawadzkiego do Kurcowek

nr 47asne
oswiadek T Delekty
" Siemiogimachia

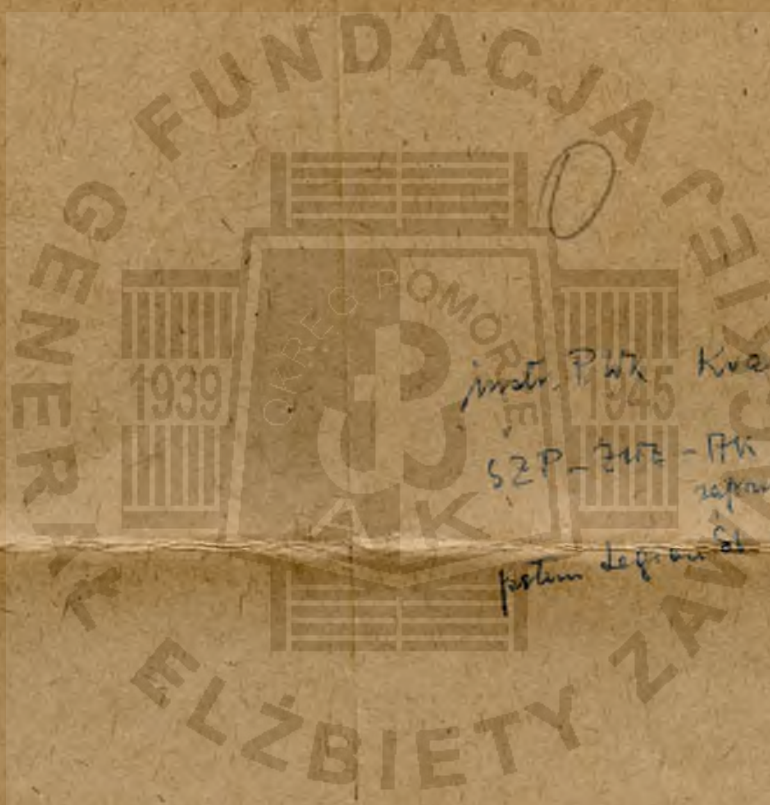
nr T Delekty nr 6: Przy ul. Grodzkiej 39/41 mieszka
Kazimierz Aleksander i Stefania i jej matka i brat
- przez jakieś czas historyczne dane, że Kazimierz
prowadził pracownię Kwarciowa, b. bezprawną skrypkę
w tym czasie pracował Walter
pracownicy z całym oddziałem
Po powrocie udzielał pomocy prawniczej

okupacja w Krakowie prowadził pracownię
Kwarciowa

Konspiracja od jesieni 1939 SPP Mr. Kraków
skrytka ZWZ Kraków
od 1943 II. - Legion Si
'Poczekalnia' lokal spotkań
młody K.O

Stefaniuk Aleksandra "Glenka"
- " - - - - -
Heronika "Heria"

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej
por. 90 slask
data wpływu 12 1975

adres. Kraków

td

MEMORIAŁ
General Marii Wittek

328

2112 Okr. Kraków
od II 1943 Okr. Śląski
AK

STEFANIUK

ALEKSANDRA

ps „Oleńka”

19
328

STEFANIUK Aleksandra

